

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРУВАННЯ ПІДРУЧНИКА З ГЕОГРАФІЇ «УКРАЇНА У СВІТІ: ПРИРОДА, НАСЕЛЕННЯ» НА ПОНЯТІЙНІЙ ОСНОВІ

В. О. Надтока, канд. пед. Наук

Сучасний підручник географії адаптує нове покоління громадян до швидкоплинної трансформації навколишнього середовища та суспільно-географічних реалій в Україні та світі. Саме тому, для формування світоглядної позиції молоді особистості та її самоідентифікації, в руслі компетентнісного підходу до вивчення географії, учні повинні геополітичні питання аналізувати свідомо, опираючись на певну базу знань умінь та навичок, які вони отримують протягом вивчення географії у 8-му класі. Така модель реалізації геополітичних питань в процесі вивчення географії дасть змогу застосувати не тільки знання, уміння, навички та здібності, але й ціннісні орієнтації, отримані внаслідок осмислення та розуміння геополітичних категорій явищ та процесів, а також, не тільки свій досвід, а й попередніх поколінь, що в перспективі розвине здатність ефективно діяти та внутрішню мотивацію для підвищення власної географічної компетентності.

Дуалістична та багатовекторна природа курсу з географії «Україна у світі: природа, населення» зобов'язує будувати підручник так, щоб він багатосторонньо розкривав географічні поняття. Розглядатися матеріал в підручнику, особливо в його суспільно-географічних розділах, повинен як під призмою України так і світу одночасно, щоб виразити значення та місце України у світі.

Матеріал в підручнику повинен розкриватися не тільки за рахунок основного тексту, а в комплексі з додатковим та ілюстративним матеріалом. В даному аспекті важливе значення має зв'язок ілюстративного матеріалу та основного тексту, що реалізується за рахунок не тільки посилань на використані ілюстрації в основному тексті, а й запитань та завдань відносно використаних ілюстрацій, що дозволяють їх активізувати в процесі навчання.

Також, важливе місце у структурі підручника займають висновки та узагальнення матеріалу, які з одного боку повинні виокремити найважливіші тези із опрацьованого матеріалу (параграфу, розділу, тощо), а з іншого боку – формуватися на основі власних роздумів учнів. Компроміс між цими позиціями можна досягнути шляхом пропускання у тезах висновків ключових слів та словосполучень, які учні можуть з'ясувати тільки якісно опрацьовавши відповідний матеріал. Дана особливість допоможе підвищити роль основного тексту підручника та систематизувати поняттєву базу знань учнів у межах опрацьованого матеріалу.